

BUDA-PESTA

11 Iunie st. v.
23 Iunie st. n.

Va esí joi'a si duminéc'a.

Redacțiunea: strad'a arbo-
relui verde nr. 12.

Nr. 43.

ANULU XIV.
1878.

Prețiulú pe unu anu 10 fl.
Pe 1/2 de anu 5 fl.; pe 1/4 de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

Dlu Vasile Alecsandri

a onoratu pe redactorulu foii nóstre cu urmatorulu respunsu la versulu seu de felicitare tra-
misu marelui poetu si reprodu su in nrulu trecut u alu acestei foi :

„Bucuresci 1 juni 1878.

„Domnulu meu,

„Cu cea mai via placere am priimitu si am cetitu frumósele strofe ce mi-ati trimisu. Acele versuri undite in undele limpedi si caldurose ale inspirării poetice au gasitu calea ini-
mei mele si m'au încântatu pecât m'au si uimitu.

„Priimiti dar, scumpulu meu confrate, împreuna cu multiemirile mele, cele mai sin-
cere complimente pentru admirabil'a poesia ce ati compusu cu oca siunea successului obtinutu
de „Cânteculu Gintei Latine.“

„Ea are in ochii mei indoitulu meritu de a fi si unu giuvaeru literaru si o via proba
de amicia la care sânt fórte simtitoru.

„Alu dvóstre amicu si confrate

V. Alecsandri.“

Consideratiuni ortografice.

(Urmare.)

Unii dintre tinerii literati, mai ântâiu cei de la „Foisiór'a Tel. Rom.“ apoi cei de la „Al-
bin'a Carpaților“ din Sibiu, — vediéndu cu ochii regresulu literariu, ce l'a produsu passivitatea politica a Românilor de dincóce, — si crediéndu, cà productele lor literarie numai asiá se vor mai puté recompensá, déca — aco-
modându-se ortografiei usitate dincolo de Car-
pati — le vor stracurá mai lesne pe acolo : s'au

simtitu indemnati d'a se întórce iéra la coditie
si cornitie.

În câtu isi vor ajunge scopulu, nu scimu !
Dar atât'a vedemu, cà acesti Neofiti — voidu
sè justifice pasulu, ce nu se póte denegá, cà e
unu regresu evidente, in locu sè se radieme de
singurulu acestu motivu in câtu-va plausibile
alu oportunitatii si necessitatii, — sè nu dicu
a speculatiunii, — au mai preferitu — cá toti
neofitii si convertitii — d'a se face apostolii
cei mai zelosi ai dogmelor de la „noua direc-
ția“, ce o-au fost condamnatu mai nainte.

Cu reacțiunea ast'a — asiá dara — s'a inauguratu si la noi — cei de dincóce — sciisiunea în ortografí'a româna. — Si de si pâna acum atâtu reuniunile literarie cu Asociatiunea transilvana pentru literatur'a româna în frunte, — apoi ambele biserice române, cá si organele oficióse civile, apoi jurnalele (afara de cele dóue neofite) etc. se tienu înca de ortografí'a etimologica ce s'a fost adoptatu formalu de toti: totusi neofitii de la „Foișoara“ si de la „Albina“ sânt cei ce striga: cá nu ei, cei de ieri alalta ieri, au conturbatu unitatea ortografica, — nu ei cei particulari facu sciisiunea în ortografía la noi, — ci toti cei lalti, cari se tienu de hotaririle obstesci de mai nainte.

Dar — totusi — sè nu gresiescu! — si ei se provóca la o autoritate, si acést'a este afirmatiunea, cá majoritatea (întielege pe cei de dincolo de Carpati) sânt pe lângá ei.

Sè me ierte inse — Dlor, eu am cautatu sè aflu dincolo o majoritate ortografica, si n'am aflu alt'a, decátu la fía-care jurnalul, la fía-care carte — alta si iér alta ortografía!

Fórte bine a observatu dr. Marienescu în tractatulu seu despre ortografí'a româna, cá: în Romani'a libera „Romani'a“ se scrie în mai multu de siepte chipuri: România, Romanía, Rominia, Rumânia, Rumunia, Romania etc.⁸⁾

Destulu cá din tóte aceste *et quibusdam aliis* — e constatatu pe deplinu, precum cá în ortografí'a româna — peste totu luat — a intratu unu dualismu, cu directiunea etimologica si cu „directia“ fonetica în frunte, — de cari ambele apoi se însira unu lantiu lungu de diferite secte si disidentie.

Lasându-le pe aceste la o parte — fía-ni permis, d'a examiná pe scurtu armele si tactic'a, cu care se lupta cele dóue castre principale pentru reportarea victoriei finale.

Si unii si altii facundu apelu la ratiunile sciintifice, pedagogice, economice si estetice: sè vedemu pe lângá cari inclinéza acele mai tare?

Ratiunea sciintifica. Trebuie sè permitemu în generalu mai ântâiu, cá motivulu principalu, pentru care s'au lapedatu slovele fonetice ale lui Cyrilu, si s'au primitu în literatur'a româna literile latine, a fost *ratiunea sciintifica*, basata pe esperinti'a, cá literile latine corespundu mai bine geniului limbei române, de-

cátu slovele Cyrilice cele întocmite pentru dialectele slavice.

Acést'a o recunoscú în câtu-va si fonetistii, pentru cá si ei când scriu, reducu cuvintele române câtu se póte la radecin'a etimologica a limbei latine. Si ei scriu — „lapedați“, si nu „lepădacz“; — „faceți“ si nu „fatsecz“ etc.

A recunósce asiá dara necesitatea etimologica, si totusi a degradá literile la conditiunea slovelor celor lapedate, acatiându de ele totu soiulu de córne si códe: însemnéza d'a denegá ratiunea sciintifica, pentru care scriu si ei cu litere latine.

Dar fonetistii dicu, cá ei facu acést'a cu scopu: *d'a scrie limb'a precum se pronuncia*, prin urmare: *d'a aflá pentru fía-care sonu alu limbei nóstre liter'a corespondiatórie*.

Atunci i îndreptâmu, cá sè se reintórne mai bine iéra la slovele lui Cyrilu. Asiá — de nu-si vor ajunge scopulu pe deplinu, celu putiênu nu vor avé ocaziune de a insultá literile latine.

Cu ajutoriulu acestora nu vor ajunge la tiênta asiá — dupa cum isi întipuescu ei — nici atunci, déca pe lângá córnelé si códelé ce le-au alesu vor mai acatiá la fía-care litera înca si aripi de sindila.

Pronunciarea în limb'a româna e — cá si în celelalte limbi — atâtu de variabila, în câtu ar trebui câte o ortografía speciala pentru fía-care tiênutu, pentru fía-care satu si orasiu, pentru fía-care omu amesuratu limbei mai gróse séu mai subtire, a nasului mai lungu ori mai scurtu, a dintilor mai ascutiti ori mai stirbiti, a buzelor mai umflate séu pungasite etc.

Iéra a primí vre-o idioma de prin vr'unu suburbiu — fía chiar din Iasi ori Bucuresci — în detrimentulu unei pronunçari mai corecte din alte locuri — fía acel'a chiar si unu satu modestu de români originali; socotescu cá nu ar fi nici rationalu, nici sciintificu.

Ce ar fi de limb'a nóstra, déca amu fi primitu noi vre-unulu dintre multele idiome ale sale: precum e d. e. dialectulu celu odinióra grecitu din Bucuresci, séu celu slavizatu din Iasi, séu celu ungurizatu de la Selagiu, asiá dupa cum ni le înfacisiéza scriptele de pe la începutulu seclului nostru?

(Va urmá.)

⁸⁾ Vedi „Foișó'r'a Tel. Rom.“ 1877 pag. 62.

Cântecu pentru cântecu.

— *Dedicatu regelui poetilor români si bardului gînteii latine V. Alecsandri.* —

Ce-su eu în lume fația de tine?
Eu-su o schinteia dintr'o schinteia,
Care-abiá póte cá sè lumine
Pe o clipita în préjm'a sa;
Tu ești unu sóre plinu de lumina,
Ce între frații-ti demni de-a traí
Si peste 'ntrég'a gînte latina
În veci pururea vei straluci!

Ce-su eu în lume fația de tine?
O picatura, numai unu stropu,
În care margéu'a, ce dór' contine,
Abiá se vede prin microscopu;
Tu ești o mare dulce si lina,
A carei sinu e plinu de comori,
Ce tu le dai la gîntea latina,
Si-ale ei fice, scumpe surori!

Ce-su eu în lume fația de tine?
Eu-su numai puiulu celu golusielu,
Ce nici nu sbóra, nici cânta bine,
Ci siede 'n cuibu-si cá vaiu de elu;
Tu ești acvil'a cea uriasia.
Ce pân' la ceriuri te-ai înaltiatu,
Si filomel'a cea dragalasia,
Gîntea latina ce o-ai cântatu!

Tu laureatulu gînteii latine,
Marele rege între poeți:
Micu süm eu fórte pe lînga tine,
Si slabu sè-ti judecu geniulu maretiu;
Dar simtu în mine-atât'a putere,
Sè 'nnaltiu o ruga la Dumnedieu:
Sè te traié-ca în mîngaiere
Multi ani de dile — sub scutuliu seu!

Ionu Tripa.

Cursu elementaru de istori'a literaturii române.

(Urmare.)

65. *George Sincai* (1754--1816), nascutu la 28 februaru 1754 în comun'a Sîamsiudu. Tatalu lui Sincai nu erá omu invetiatu, dara iubitoru de invetiatura. Elu se adoperà a dá fiului seu o creșcere deplina. Îl tramise dara de micu la școl'a din Sabeđu, în scaunulu Muresiului, cá sè invetié ungureșce, fiindu acestu satu locuitu numai de secui unitari séu ariani. Dar lui Sincai nu-i placu aici. Deci tata-seu îl duse peste pučinu a casa la Sîamsiudu, unde invetiá apoi multu timpulu la școl'a satésca sub privighiarea si ingrigirea parintésca. Pe la 1766, asiá dara în etate de 12 ani fu tramisu la Osiorheiu, aici la reformati, începù sè invetié cu multu progresu primele elemente ale

limbei latine si ungureșci, sub directiunea pré invetiatalui professoru Al. Kovásznai. Doi ani invetiá în colegiulu reformatilor din Osiorheiu.

Pe la 1768 în etate de 14 ani, prin staruinti'a fratelui seu mai mare, capitanulu Ioanu, trecu la Clusiu, unde fu primitu de Iesuiti cá internu în seminariulu josefinu. Aici invetiá gramatic'a si poetic'a în cursu de patru ani de dile, cu atât'a silintia si cu atátu succesu, în câtu nici unulu din numeroșii elevi ai seminariului nu-i putu disputá vre-odata locul în antaiu în studie.

Éra la 1772 lasà pe Iesuitii din Clusiu. „pentru óre ce nasdramba“ precum spune elu ênsusi, si pentru cá sè invetié si limb'a nemtîesca, trecu pentru retoric'a la Bistriti'a sasésca, în gimnasiulu Piaristilor.

Terminându retoric'a, în anulu urmatoru 1773 fu primitu în manastirea de la Blasiu, si insarcinatu cu predarea retoriceii si a poeticeii în școlele române de acolo. Éra atunci Sincai în etate numai de 20 ani. Atátu de timpuriu îl judecara superiorii demnu de a-lu înaltia de pe banca în catedra.

Dupa unu anu de proba cá profesor, la 1774, mitropolitulu Grigoriu Maioru, dupa opiniunea unanim'a a tuturor, éra mai alesu prin staruinti'a si autoritatea lui Ignatu Darabantu, pe atunci prepositu în Blasiu, în urma episcopulu la Oradea-mare, îl tramise la Rom'a împreuna cu Petru Maioru. Cinci ani stete Sincai în Rom'a, doi pentru filosofia, trei pentru teologia în colegiulu de propaganda fide. La 28 januaru 1779 primi laurea de doctoru în filosofia si în teologia.

În Rom'a puse fundamentulu studiilor sale istorice. Elu ajunsu a fi numitu custode alu bibliotecii colegiului de propaganda fide. Multiamita cu deosebire cardinalulu Stefanu Borgia, secretariulu colegiului, tóte bibliotecile Romei erau deschise lui Sincai, si anume bibliotec'a vaticana, bibliotec'a sopra la Minerva, bibliotec'a benedictina, afara de bibliotec'a colegiului alu carui custode erá, precum disei, elu ênsusi.

Borgia i câstigase de la Pap'a Piu VI, voi'a formala de a ceti tóte cărtili, si cele oprite si damnate si de a cercetá si consulta tóte bibliotecile. Culegea și si nópte cu o ardóre fara de esemplu din cărți si manuscripte. Ce-i mai multu, acelu cardinalu merse cu bun'a vointi'a pâna acolo, de-i tocni cu banii sei proprii unu preotu invetiatu, care sè-lu duca veri când ar cere prin bibliotecile publice, si

sè-lu pòrte si introduca în societàtile eruditilor Romei. De multe ori, Borgia singuru i cautá si i aretá diferite càrti, pâna aci necunoscute, ce cuprindeau ceva despre Români. Adese il chiamá la mès'a sa, încungiurata de a pururea de eruditi ai Romei si straini, din a caror convorbiri profitá în tóte privirile.

Dupa terminarea studiilor sale în Rom'a, Sincai întorcându-se la 1779, se opri din mandatulu imperatesei Maria Teresia în Vien'a pe unu anu, intrându în seminariulu Sta Barbara, unde se aflá cá prefectu alu studiilor Samuilu Clain, amiculu si compatriotulu seu.

Colegulu seu Petru Maioru se întórse la Blasiu. În cursulu acestui anu elu învetiá în Viena chatehetic'a si metodic'a, în scól'a normala de la Sta Ana.

— De asemenea si dreptulu naturei, dreptulu publicu alu gintilor si dreptulu eclesiasticu. — În acela-si timp publicá în Viena: „Elementa linguae Daco-Romane“, — compusa de Clain, dara inavutite si întocmite de dên-sulu. Érá sè tiparésca pe lângá acés't'a gramatica si unu „Dialogu despre originea Românilor“, dara nu-lu lasá censur'a curții imperatesci de la Viena.

Din'a si nóptea studiá Sincai în Vien'a,

cercetându si facându-si însemnari din càrti si manuscrite pentru istori'a dacica. În Vien'a facu cunosintia cu cei mai însemnati istorici. Celebrulu Daniilu Cornides, „decátu carele mai învetiatu, dice Sincai, n'a avutu corón'a ungerésca pe timpulu seu“, elu celu d'ântâiu merse sè védia pe tinerulu istoricu românu si remase uimitu de multimea documentelor ce vediu la dên-sulu.

(Va urmá.)

George Popescu.

Merulu fatalu.

— Novela istorica. —

(Urmare.)

Si Pulcheria si Teodosiu observara cu bucuria acésta mișcare. Amêndoi aveau un'a si aceea-si întune față de Atenais. Si cumca Atenais naintea celorlalte dame si-a câștigatu o ântâietate literaria, erá o cauza mai multu pentru ele, cá sè o iubésca.

Atenais, sfios'a juna de alta-data, atunci când avea sè examineze vr'o opera literaria, se schimbá cu totul. Asiá si aci, vedându cá opiniunea ei are sè decida, i se presintá filosofulu în trasurile feței, si frunziarindu prin carte, buzele ei începura a se mișca cá cum aru voi sè grâiesca.

— Curagiu, curagiu, iubita Atenais! — o imbarbatá Pulcheria, — sè audimú mai ântâiu opiniunea ta!

— Déca am eu sè-mi dau parerea, apoi éta-o : cartea acés't'a e démna în tóta privintia de imperatulu, — dise ea, si dadu cartea éراسi Pulcheriei.

— Bravo, bravo! — strigara tóte celorlalte si aplaudara cu bucuria.

— Te salutú, o! îperate, în numele tribunalulu meu! Astadi ai invinsu lumea. Astadi ti-ai redicatu monumentu neperitoru. Paginile istoriei vor vestí numele teu din generatiune în generatiune, — adause Pulcheria cu demnitatea unui Cicero, si cu inspiratiunea unui profetu.

— Vîno sè te îmbracisiediu, — continuá Pulcheria, — éra catra dame întorcându-se adause : — Ve-

niti, scumpele mele, cu mine, în capela, sè dâmu lauda lui Ddieu pentru acestu opu!

Dupa întorcere din capela, éراسi reluá cuvântulu Pulcheria :

— Fiulu meu, Teodosiu! ai facutu lucru demnu de unu îperatu! Acuma e timpulu cá si eu sè te deslegu de conditiunea pusa. Dorintia mea cea mai ferbinte este, cá sè te casatoresci, cá sè ai consorta în vietia, si sè dai tronulu stramosiescu moștenitori.

— E bine, scumpa Augusta! — response Teodosiu cu demnitate si seriosu, de si abia isi putea ascunde bucuria, — dóra n'ai si alesu pentru mine mirésa?

Dr. Nobiling.

Si dîcîndu aceste, ochii lui fara voia se atîntira spre Atenais.

Cine ar mai fi dubitatu de plecarea âmei lui Teodosiu în acestu momentu? Pulcheria erá convinsa deplinu de amorulu seu catra Atenais. Atenais deveni alba cá parietele. Pricepu cá pe ea o atinge. Si mai nu scia unde se afla.

Ea aflá pe Teodosiu onestu, placutu, curatu; ea îl credea demnu de amorulu unei femei brave. Dar trebue sê-i dâmu dreptulu, n'a indreznitu a visá la mân'a lui!

— Si am aflat'o, si tu ai aflat'o, si nu e departe, ea e aci naintea nóstra! Ea e multu iubit'a nóstra sora Atenais! Ce dîci tu Atenais? — întrebá Pulcheria.¹³⁾

În faç'ia Atenaidei se presîntá acum tóta rosiét'ia virginala, si plecându-si faç'ia la paméntu, se vedea a se luptá cu sine, fara a gasi unu cuvéntu.

— Atenais! — strigá cu dulcétia împeratulu catra ea, întindiéndu-i mânilé, si suridiéndu cu o placere mare.

— Oh! iubitulu meu tata! — esclamá atunci Atenais, si cadiéndu în genunchi, întinse si ea mânilé spre Teodosiu, privindu-lu cu dulce.

Ochii Pulcheriei si a celorlalte dame se implura de lacrimi, la scen'a acésta petrunchetóre.

Éra noi scimu deja, ce însemnara cuvintele Atenaidei: „oh! iubitulu meu tata“, carele i profetise a ajunge departe.

Atenais fu redicata de Teodosiu, si luându-o de braçiu, se duse cu ea naintea Pulcheriei.

— Acum ceremu binecuvéntarea ta, tu Augusta, tu sora, tu mama!

— Sê fiti binecuvéntati, voi mângaierea si viét'ia mea! — dîse Pulcheria, si tacu puçinelu, fiindu emoçionata.

Dupa o tacere serbatoréscá de câte-va minute, continuá Pulcheria:

— Fidantiarea vóstra o dechiaru perfecta. Atenais se va pregati în Paresimi spre botezu si dupa sântele Pasci veti serbá cunun'ia. Atenais e rogata sê priméscá la botezu numele mamei nóstre Eudoxia. Si cu acést'a amu terminatu petrecerea de astadi, — asiá

încheiá Pulcheria, si societatea se desfacu retragéndu-se toti.

Acuma dara nu avemu sê mai amintimu alta, pâna la cunun'ia parchiei împerateçei, decátu pe scurtu atâ'ta: În patru-dîeci de zile, dupa canóne, s'a pregatitu Atenais retrasa, sub povati'a spiritualului si a Pulcheriei, cum se cuviniá adultilor, spre botezu. În sâmbat'a mare, Atenais îmbracata în vestminte albe, asemene si asistentele ei, Pulcheria cu celelalte dame, a fost condusa la fôntan'a botezului, si s'a botezatu prin arhiepiscopulu localu, dându-i-se numele Eudoxia.

Fôntan'a botezului erá o forma de cisterna, la care scoboriau siepte trepte, éra de-a supra o cupola portata de nóue columne, avéndu în partea spre resaritu o capela, unde

terminá preotulu ceremon'ia. Atenais a descinsu aci în fôntana cu piciórele góle, si perulu desfacutu. — Éra arhiepiscopulu stându cu o trépta mai sus, torná ap'a pe capulu ei, si predându-i o lumina în mâna, o duse în capela, unde éra si se îmbracá cu vestmintele cele de-a supra, si dupa confirmatiune si tonsura, se impariesi si cu s. Eucharistia. Acésta fôntana erá în Peristilulu bisericiei catedrale.

O septemâna întregá mai purtá Atenais vestmintele innoirii, éra dupa acea îmbracându cele de miréssa, pasí la altariu cu Teodosiu, esecutându-se cunun'ia în capel'a Pulcheriei, prin betrânulu spiritualu.

Nu putem descrie cu de a meruntulu actulu cununiei. Îl lasámu în bun'a chibzuiéla a stimatelor cetitóre.

Numai dóue acte întemplate îndata dupa cunun'ia, totu în resiedint'ia Pulcheriei, cari au valóre pentru novel'a nóstra, nu le putem retacé.

Dupa cunun'ia întorcéndu-se întrég'a societate în Tablinu, si ocupându-si locurile sale, asiá cum amu mai vedútu pe Pulcheria, la cea d'ântâiu aparintia a Atenaidei, anume pe trônulu ei celu modestu; éra Teodosiu si Atenais-Eudoxia stându naintea ei, grai Pulcheria parchiei casatorite astfel:

(Va urmá)

Georgiu Traila.

Ali Suavi.

SALONUL

Calindarul septemanei.

Dumin.	11 23	F. I d. R. a tut. sfinți, s. ap. Vartol.
Luni	12 24	cc. pp. Onufriu, Petru, Iulian.
Marti	13 25	s. m. Ancilina, c. p. Trifliu.
Mercuri	14 26	pr. Eliseiu, s. p. Metodi.
Joi	15 27	pr. Amos, s. p. Augustin.
Vineri	16 28	s. p. Ticon, s. st. m. Marcu.
Samb.	17 29	ss. mm. Manuil, Saul, Ismail.

Banchetulu în onórea dlui V. Alecsandri.

Bucuresci 3/15 iunie.

Domnule redactoru,

Sub impresiunea unei bucurii vie iau condeiful în mâna sè-ti scriu aceste șire. Aséra asistai la o pré frumoșă serbatóre națională, si ânim'a mea vibréza înca de înriurirea dulce a înaltelor idei pronunciate cu acésta ocașiune. Capital'a României, prin o nobila inspirațiune, dedú unu banchetu în onórea marelui poetu încununatu de curêndu la Montpellier, carele tocmai vinise — în niște afaceri particulare — a petrece câte-va dile aice.

Acésta rara serbare avú locu aséra în sal'a splendidu decorata si iluminata a teatrului naționalu, luându parte unu publicu de vr'o 500 de persóne, compusu din elitea societății bucareșcene; ér logele erau ocupate de dame.

Începutulu se facú la șapte óre. Poetulu primitu jos la scări de catra unu comitetu, fu condusu în sala, unde publiculu îl întimpinà cu cele mai sincere manifestări de bucuria si de entusiasmu. Apoi toti ocupara locu la mès'a ce formá unu gigante tridinte. În frunte se aflá poetulu serbatoritu, si înaintea sa pe mès'a se înalță simbolulu poesiei, o lira mare încununata cu flori. În drept'a si de-a stâng'a lui ocupara locu barbații de frunte ai țerii, din tóte partidele.

De odata unu coru de peste dóue sute cincidieci de cântareti, acompianati de o numerósa orchestra, intoná „Cânteculu Gintei Latine“, acarui musica fu compusa de renumitul compozitoru italianu Marchetti. Publiculu, îmbolditu de unu sentimentu religiosu, ascultá în picióre acestu imru alu latinității, si la fine aclamá cu entusiasmu pe autorulu lui. Apoi se 'ncepú banchetulu, si în totu timpulu câtu se serví mès'a, music'a gardei cântá felurite pieșe bine gustate.

Primulu toastu fu radicatu de presiedintele banchetului, dlu Cretiescu, primu-presiedinte alu Curții de cassatiune. Publiculu se scolá în picióre, si oratorulu închiná ântâiu întru sănitatea Domnitorului si a Dómnei, apoi pentru poetu, si fu întimpinatu cu víi aclamatiuni.

Apoi dlu Chitiu, ministru alu instructiunii publice, rostí în numele Domnului si alu Dómnei, precum si în alu guvernului urmatórele cuvinte:

„Domnilor, în numele Augustului nostru Domnitoru, mulțimescu onor. Presiedinte, cum si întregului comitetu, pentru urările ce au adusu Mariei Sale Domnitorului.

„Domnilor, ori când societatea româna serbéza

triumfulu unei idei, ori când societatea româna pune hain'a de serbatóre si sacrifica geniului șciintiei, Mari'a Sa Domnitorulu este de față si împartășesce cu noi sórtea bucuriei si a fericirei noastre a tuturor.

„În comunicarea unor asemenea nobile sentimente, eu radicu si închinu paharulu meu în sănitatea, onórea si glori'a neperitóre a poetului românu, care, cu o schinteia a geniului seu, a luminatu parnasulu latinității, si din acésta lumina splendida a reflectatu o radia pe dulcea nóstra România! Marire si gloria poetului nostru V. Alecsandri!“

Dupa aceste cuvinte, cari produsera unu mare entusiasmu, în mijloculu unei atentiuni admiratóre se scolá dlu Vasile Alecsandri si pronunță acestu toastu, primitu cu nalta însufletîre:

„Toastulu care mi-a fost presintatu de dlu Presiedinte alu acestui banchetu, me onóreza cu atât mai multu, că este presintatu în numele dv. si de primulu magistratu alu țerii nóstre.

„Ve mulțimescu din fundulu inimei, si totuodata aducu mulțiamirile mele dlui ministru de culte, care, în numele Mariei Sale Domnitorului, a binevoitu a me felicitá.

„Domnilor, când am înaintea mea, împregiurulu meu, pe reprezentanții inteligentiei române, ai șciintiei, ai patriotismului si ai bravurei; când privescu de-a supra nóstra farmeculu rapitoru alu gintei latine; atunci eu dicu o vorba românesca: când Ddieu voieșcc, movil'a se face munte, si Ddieu a binevoitu sè-si arunce ochii a supra nóstra!

„Înainte dar, dlor, căci Ddieu este cu noi!!

„Radicu acestu toastu la prosperitatea României si la solidaritatea popórelor de ginte latina!

Apoi ministrulu de resboiu, dlu Cernatu, salutá prin unu toastu pe autorulu lui „Penesiu Curcanulu“, „Sergentulu“ etc.

Dlu Alecsandri respunse astfel:

„Domnilor, sânt fericitu că am cântatu armat'a româna, si că ea a întielesu pe iubitorulu ei poetu. Astadi, am fericirea a vedé armat'a la unu banchetu lipsitu de dușmani, de fóme si de miseriile ce au suferitu la banchetulu mortalu alu luptelor de peste Dunare. Sânt fericitu, că la acestu banchetu, potu sè ve spunu că toastulu Dvóstre îl consideru că unu toastu fratiescu, căci spad'a si lir'a sânt surori. Spad'a inspira pe poeți si vântulu ei face a vibrá puternicu cordele lirei, atunci când ea iese din téca pentru onorulu si neatêrnarea țerii.

„Astfel, sânt fericitu si mândru, că am pututu dá armatei nóstre omagiulu, care i l'a datu nu numai țier'a, dar Europa întréga.

„Radicu dar acestu toastu în onorulu óstei românesci!“

Dupa acestu toastu primitu cu entusiasmu si mai mare, vorbira dnii V. A. Urechia, V. Boerescu, C. Esarcu, D. Sturdza si Marcovici. Si dupa aceste tóte, în fine, dlu Vasile Alecsandri purtá acestu toastu sublimu:

„Dlor, a fi poetu, este favóre sórtei; înse a fi poetu aclamatu, îmbraciatu în gradulu cum mi-a fost datu mie; a fi poetu, care în cursulu vieții sale sè fia încoronatu: acésta este o favóre din cele mai rari pe lume. Acést'a îmi înmândresce sufletulu si me face a fi recompensatu de tóte lucrările vieții mele.

„Acum, dlor, tóte aceste laude, tóte aceste cuvinte frumoșe, cari au fost rostite, tóte aceste simți-

mente patriotice, ce exprimate, dati-mi voia sè nu iau din ele de cât o mica parte si cealalte sè le reversu catra tíer'a mea, catra Români'a, căci ei sântemu datori, dlor, cu totu ce ne bucura si ne intereséza.

„Români'a a fost cá o féta de îperatu din po-veste : perduta în cenusi'a caminului, remasa în uitare, in cât ea singura se întrebá : sânt eu óre féta de îperatu? Fi-voiu eu óre suror'a îperateselor?“ Dete Dumnedieu si vine odata geniulu dreptății, o ia de mâna pe acésta féta de îperatu, o preumbla pe câmpulu de resboiu, si o vede că este démna fiica de îperatu; asiá i spune geniulu dreptății; atunci acésta féta de îperatu începe a întielege, că este de vitia vechia, si atunci se duce sè caute palatulu si famili'a regala.

„Singur'a mea gloria este, că am întâlnit'o in cale si mi-a ajutatu Dumnedieu de am pututu sè deschidu usi'a palatului. — Acesta este meritulu meu. — Fét'a a intratu în palatu; unu singuru cuvêntu a disu, si indatu surorile sale alu recunoscutu, dupa chipulu ei celu nobilu si îperatescu, că a intratu o sora, si atunci tóte au strîns'o în brație si au disu : de acum înainte ești suror'a nóstra si vei fi totu asiá de sus cá si noi.

„Dlor, acésta este serbatórea si bucuri'a mea cea mai mare. când astadi vedemu pe fét'a îperatului în palatulu ei celu vechiu, în famili'a ei cea îperatésca.

„Revinu acum la mine, si, cá sè terminu, voiu sè portu unu toastu colectivu, la toti Români, cari, cu ochii tîntiti la viitorulu patriei, știu a lasá de o parte dușmanii!

„Radicu unu toastu Dvóstre, Dlor, cari mi-ati facutu o primire atât de stralucita, si totu-odata radicu unu toastu la societatea limbelor romane de la Montpellier, care a motivatu acésta serbatóre naționala, si care a recunoscutu : că națiunea româna este demna fiica a Gintei Latine!“

Entusiasmulu ajuns la culme, si poetulu fu întimpinatu cu salve de aplause, sub a caror impressiune serbarea se incheiá pe la 11 óre.

I. C. Ardeleanu.

Dr. Nobiling si Ali Suavi.

— Portretele lor pe pag. 276 si 277. —

Dóue evenimente petrecute de curêndu, ori câtu de condamnabile sè fia faptele prin cari ele s'au manifestatu, nu se potu ignorá, căci amêndóue denuncia simptomele unei bóle sociale-politice adânci. Întielegemu alu doile atentatu la viét'i'a îperatului Vilelmu, comis de dr. Nobiling, — si rescól'a condusa de Ali Suavi in contra actualului sultanu.

Cá tóte foile ilustrate din lume, asiá si noi publicámu dara în nrulu presinte portretele acestor dóue persóne amintite, de cari diuarele s'au ocupatu si se ocupa înca atât de multu.

Faptulu lui dr. Nobiling e cu atâtu mai remarcabilu, cu câtu acest'a — în restimpu scurtu — e alu doile atentatu la viét'i'a betránului monarcu. Acést'a areta evidentu, că Germani'a suferu de o rana fórté adâncu, pe care nici miliardele luate de la francesi nu o putura vindecá. Acésta bóla e socialismulu, care a datu a dóu'a óra arm'a ucidétóre în mân'a unui adeptu alu seu.

Carol Nobiling e unu tineru de 30 ani, a studiatu în mai multe orasie ale Germaniei, e doctor în filosofia si apartíne partidei socialistiche.

Alu doile individu, alu carui portretu se afla în nr. presinte, e Ali Suavi, si face parte din partidulu turcescu nou. La 20 maiu dênsulu a inscenatu o rescóla în contra sultanului Abdul Hamid, voindu a-lu detronisá si a redicá în locul lui pe ex-sultanulu Murad V. Dar n'a reesítu si elu fu omoritu.

Acést'a înca dovedesce, că nefericit'a Turcia, afara de perderile sale din urma, mai suferu si de o bóla interna nu mai puțin periculósa.

Biserica si scóla.

Pr. Ssa parintele episcopu Ioanu Metianu a începutu sè faca si în anulu acest'a visitatiunile sale canonice în dieces'a sa. De asta-data cercetéza părțile Butenilor, Halmagiului si B. Ineului.

Noulu episcopu alu Orádii-mari, precum spunu șcirile cele mai nóue, nu se va denumi pâna la tótna, si astfel respectivulu nu-si va puté ocupá scaunulu decát numai cu începutulu anului viitoru.

Repausatulu Andreiu A. Papp, fostulu vicariu episcopescu alu diecesei Aradu si presiedinte alu consistoriului gr. or. din Oradea-mare, a facutu — precum cetimu în „Biserica si Scól'a“ — pe sém'a alumneului preparandialu din Aradu o fundatiune de o casa cu gradina de viie, ce avea în suburbiulu Gaiu-Aradu, în valóre de 2000 fl., ér pentru fondulu preotiescu diecesanu a donatu trei actiuni de 300 fl.

Ce e nou ?

Dlu V. Alecsandri in totu timpulu petrecerii sale în Bucureși a fost întimpinatu din partea tuturora cu entusiasmu. Într'o di a dejunatu cu Domnitorulu si Dómna la Cotroceni. Dílele trecute marele poetu s'a rentorsu la mosi'a sa Mircesci. Diuarulu „Stafeta“ propune, cá si orasiulu Iasi sè-i faca o manifestare publica.

Regele Italiei, Umberto I, a tramisu Domnitorulu Românilor marele cordonu alu ordinului „Anunciada“, celu mai însemnatu ordinu alu Italiei si care nu se dá decát în rare împregiurári.

Monumentulu lui Heliade. Comitétulu însarinatu cu redicarea unui monumentu la Bucureși în memori'a lui Heliade, anuncia, că monumentulu este terminatu de mai multe luni, si déca nu a pututu fi transportatu din Roma în Români'a, caus'a a fost resboiulu si lips'a mijlócelor necesare. În curêndu se va dá spre acestu scopu la Bucureși o represintatiune teatrala.

Regin'a Greciei Olga, a tramisu Dómnei Românilor o scrissóre fórté simpatica, dimpreuna cu fotografii'a copiilor sei.

Congressulu din Berliu tiéne siedintie secrete si astfel nu se pré stracóra în publicitate debaterile sale. Se afirma înse, că decisiune înca nu s'a adusu nici în o causa. La prândiulu datu de ambassadorulu Austro-Ungariei si represintanții României au fost invitati.

Maialuri Reuniunea sodalilor români din Sibiiu a arangiatu la 10 l. c. o petrecere cu dantiu în gradin'a „Herman.“ — În padurea Oraștiei s'a tîenutu la 5/17

l. c. o petrecere de véra în folosulu școléi tractuale gr. or. din Oraștia.

Esecutinne dupla în Brasiovu. La 14 l. c. s'a executatu la Brasiovu ultimulu actu alu unei drame grozave. Nagy Rózsi a servitu în București la veduv'a Alesandrina Nicolaidi Orescu, care avea o copila de 14 ani, numita Cleopatra. Fiindu că dn'a Orescu erá bogata, servitóra ei Nagy Rózsi își propuse s'o jefuiesca. Spre scopulu acest'a dëns'a se însotí cu barbatulu ei Fazekas István si cu prietenulu acestuia Mihály József. Planulu neomenescu se executá la 4 aug. 1877; compliciti omorira ántáiu copil'a, apoi pe mama sa. Dupa aceea jefuira totu ce gasira în locuintia, bani si giuvaere în pretiu de 1600 fl., si înca în diu'a aceea plecara la Brasiovu. Dar abia sosira acolo, Nagy Rózsi fu prinsa, ea descoperí tóte, si compliciti ei fure asemenea arestati. Tribunalulu din Brasiovu condamnă pe toti trei la mórte prin stréngu; inse majestatea sa agraciá pe Mihály József, schimbându-i sentint'a de mórte în închisóre de 20 ani. Cei doi, barbatulu si soçi'a, fure spëndiurati la 14 l. c. Ea conservá mai multa energiá în façi'a morții decâtu barbatulu ei.

Sciri merunte. Dlu Vasile Maniu a trecut prin Budapesta la Gleichenberg. — Junialulu-picnicu alu tinerimei române din Aradu, care avea sè se tîna a dóu'a di de Rusalii, din caus'a timpului, s'a amânatu pe 20 jun. — Recolt'a promise a fi buna mai în tóte pãrtile țerii.

Flamur'a lui Hymen.

Dlu dr. C. Albu, advocatu, la 17 l. c. si-a servatu fidantiarea cu domnișóri'a Victoria Macellariu, fic'a dlui D. Macellariu, proprietaru si fost jude regescu în Mercurea.

Suvenirea mortilor.

Ioanu Fogarasi, membru alu academiéi sciintifice unguerești, carele dimpreuna cu Czuczor (mortu înca la 1866) a începutu sè faca lexiconulu etimologicu alu limbei unguerești, si dupa mórtea colegului seu l'a terminatu singuru, a repausatu în Budapesta la 10 l. c., în etate de 77 ani, si fu înmormântatu pe spelele academiéi.

Finea semestrului primu

apropiându-se, ne rugámu de onorab. nostru publicu sè binevoiésca a-si rennoi de timpuriu abonamentele, cá sè nu fimu siliti a întrerumpe espedarea foi.

Nisuintí'a nóstra si în viitoru va tinde a tîné „Familia“ la innaltímea literaturei naționale. Spre acestu scopu vom avé si de acuma innainte concursulu unui numeru frumosu de colaboratori bine cunoscuti în aren'a literaria.

Din productele literaturilor straine asemenea vom presintá publiculu nostru câte o traducere. Dintre aceste anuciámú înca de acuma una întitulata :

„Maritata si totusi fara barbatu“,

romanu americanu, în patru tomuri, de Mrs. May Agnes Fleming, tradusu pentru fói'a nóstra de un'a

dintre onorabilele nóstre cetitóre, dn'a Anastasia Tempea nasc. Sučiu.

Privitoru la partea sociala a foi nóstre, ni vom dá si în viitoru tóta silintí'a, cá „Salonulu“ sè reoglindeze totu-de-una tóte cestiunile, evenimentele, întemplările si șcirile di lei.

Si cá sè putemu îndeplini cu successu mai bunu acésta dorintia, tîenëndu contu si de continu'a inmultire a spriginului cu care sântemu onorati, vom scóte fói'a si de-acuma înainte de dóue ori pe septemána, si în semestrulu viitoru vom dá suplimente din când în când la nrulu de joi, si numai de la partinirea publiculu va atêrná cá si acelu numeru sè contiêna totu-de-ua o cóla întréga cá celu de dumineca.

Pretiuu de prenumerațiune remâne celu vechiu, însemnatu în fruntea foi nóstre.

Abonamintele se platescu înainte.

Colectantii vor primí dupa 5 esemplare unulu gratis.

Budapesta 8/20 junie 1878.

Iosifu Vulcanu,
redactoru si editoru.

Ghicitura de siacu

de Romulu S. Orbeanu.

Ro-	cu-	ta-	tu-	ni-	ne-	fu-	ni-
Pr'	'n	ma-	ori-	ra-	U-	de-	ce-
'n	cum	ge-	lu-	tia-	ri.	ti	i-
gati	în	lo-	si	se	mea	o-	în
a-	ve	ga-	do-	ci-	for-	rea-	ve-
in-	Stri-	ga	mij-	lar-	loa-	pa-	da-
ti	ri-	ti	ca	U-	un-	'n	na
ri-	tri-	ni	giu-	sem	Du-	ta	tru

Se póte deslegá dupa saritulu calului.

Deslegarea logogrifului din nr. 37 :

„Slut, lut.“

Bine l'au ghicitu dómnele si domnișórele : Eufemia Popu, Zoe Dimbu, Emilia Bogdanu, Eleonora Popescu, Maria Crisianu, Iuliana Ardeleanu, Angelica Muresianu, Eufrosina Popu.

Proprietaru, redactoru respundietoru si editoru : IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1878. Calea țierei nr. 39.